૨૩૯

अथ श्रीसटीकरामरक्षा प्रारंभः

શ્રી રામરક્ષા પ્રારંભ.

॥ श्रीगणेशायनमः ॥

॥श्रीसीतारामचंद्राभ्यांनमः ॥ अस्यश्रीरामरक्षास्तोत्रमंत्रस्य ॥ बुधकौशिकऋषिः ॥ श्रीसीतारामचंद्रोदेवता ॥ अनुष्टुप्छंदः ॥ सीताशक्तिः ॥ श्रीमद्धनूमान्कीलकं ॥ श्रीरामचंद्रप्रीत्यर्थेराम रक्षास्तोत्रमंत्रजपेविनियोगः ॥ ध्यानं ॥ ध्यायेदाजानुबाहुंधृ तशरधनुषंबद्धपद्मासनस्थंपीतंवासोवसानंनवकमलदलस्पर्द्धि नेत्रंप्रसन्नं ॥ वामांकारूढसीतामुखकमलमिलल्लोचनंनीरदाभं नानालंकारदीप्तंदधतमुरुजटामंडनंरामचंद्रं ॥१॥ इतिध्यानं ॥

॥ श्रीरामरक्षास्तोत्र ॥

આ રામરક્ષાસ્તોત્રરૂપ મંત્રના. ઋષિ બુધ કૌશિક છે. દેવતા શ્રી સીતા રામ-ચંદ્ર છે; છંદ અનુષ્ટુપ છે; શક્તિ શ્રી સીતા છે; કીલક શ્રી હનુમાન છે; શ્રી રામચંદ્રને પ્રસન્ન કરવા માટે રામરક્ષા સ્તોત્રનો પાઠ કરવો.

અથ ધ્યાન. - ગોઠણ સુધી જેના લાંબા હાથ છે. ધનુષબાણ જેણે ધર્યાં છે.

બ્રહ્માસન વાળીને જે બેઠા છે. પીળાં વસ્ત્ર જેણે પેહેર્યાં છે, નવાં કમળનાં દળ કરતાં સુંદર જેનાં નેત્ર છે. જે પ્રસન્ન છે, ડાબી કોરે બીરાજેલાં સીતાના મુખ કમળ ઉપર જેનાં નેત્ર પડે છે. મેઘના સરખી જેની કાંતિ છે, અનેક પ્રકારના અલંકારોથી જે શોભે છે. અને જે મોટી જટારૂપ આભૂષણને ધારણ કરે છે તે શ્રી રામચંદ્રનું હું ધ્યાન ધરૂં છું. ઇતિ.

॥ श्रीरामरक्षाप्रारंभ. ॥

चरितंरघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरं ॥
एकैकमक्षरंपुंसां महापातकनाशनं ॥ १ ॥

શ્રી રામચંદ્રજીનું ચરિત્ર સો કરોડના વિસ્તારવાળું છે અને એકેક અક્ષર તે માણસોનાં મહાપાપને નાશ કરનારૂં છે. 1

ध्यात्वानीलोत्पलश्यामं रामंराजीवलोचनं ॥
जानकीलक्ष्मणोपेतं जटामुकुटमंडितं ॥ २ ॥
सासितूणधनुर्बाण पाणिंनक्तंचरांतकं ॥
स्वलीलयाजगत्रातु माविर्भूतमजंविभुं ॥ ३ ॥

નીલાં કમળના જેવી જેની શ્યામ મૂર્તિ છે, એવા કમળ સરખાં નેત્રવાળા સીતાજી અને લક્ષ્મણજી સહિત, જટાથી અને મુગટથી શોભીતા, તરવારસહિત ભાલા અને ધનુષબાણ જેના હાથમાં છે એવા, રાક્ષસોના કાળરૂપ (નાશ કરનાર) અને જગતનું રક્ષણ કરવા માટે પોતાની લીલાથી જે પ્રકટ થયા છે, જન્મ વગરના અને સમર્થ એવા શ્રી રામચંદ્રજીનું ધ્યાન ધરીને ડાહ્યા માણસે પાપને ટાળનારી અને સર્વ કામનાને પૂરનારી આ રામરક્ષાનો પાઠ કરવો. ૩

रामरक्षांपठेत्प्राज्ञः पापघ्नींसर्वकामदां ॥

शिरोमेराघवःपातु भालंदशरथात्मजः ॥ ४ ॥

कौसल्येयोदृशौपातु विश्वामित्रप्रियःश्रुती ॥

घ्राणंपातुमखत्राता मुखंसौमित्रिवत्सलः ॥ ५ ॥

રઘુકુળમાં પ્રકટેલા પ્રભુ મારા માથાની રક્ષા કરો. દશરથના પુત્ર મારા કપાળની રક્ષા કરો. કૌસલ્યાના પુત્ર મારી આંખોની રક્ષા કરો. વિશ્વામિત્રના પ્યારા મારા બે કાનની રક્ષા કરો. યજ્ઞનું રક્ષણ કરનારા મારી નાસિકાની રક્ષા કરો. લક્ષ્મણજીના પ્યારા મારા મુખની રક્ષા કરો. ૫

जिह्वांविद्यानिधिःपातु कंठंभरतवंदितः ॥
स्कंधौदिव्यायुधःपातु भुजौभग्नेशकार्मुकः ॥ ६ ॥

વિધાના ભંડાર મારી જીભની રક્ષા કરે, ભરતજીએ નમસ્કાર કરેલા રામચંદ્ર મારા કંઠની રક્ષા કરજો. દિવ્ય આયુધને ધરનારા રામચંદ્ર મારા ખભાની રક્ષા કરજો. શિવના ધનુષ્યને ભાંગનારા રામચંદ્ર મારા ભુજની રક્ષા કરજો. ૬

करौसीतापतिःपातु हृदयंजामदग्न्यजित् ॥
मध्यंपातुखरध्वंसी नाभिंजांबवदाश्रयः ॥ ७ ॥

સીતાના પતિ રામચંદ્ર મારા હાથની રક્ષા કરજો. પરશુરામને જીતનાર રામચંદ્ર મારા હૃદયની રક્ષા કરજો. ખર દૈત્યને મારનારા રામચંદ્ર મારા મધ્યની રક્ષા કરજો. જાંબુવાનના આશ્રયરૂપ રામચંદ્ર મારી નાભીની રક્ષા કરજો. ૭

सुग्रीवेशःकटीपातु सक्थिनीहनुमत्प्रभुः ॥
ऊरूरघूत्तमःपातु रक्षःकुलविनाशकृत् ॥ ८ ॥

સુગ્રીવના ઈશ્વર રામચંદ્ર મારી કડની રક્ષા કરજો. હનુમાનના પ્રભુ રા-

રામચંદ્ર મારી બે સક્થિની રક્ષા કરો. રક્ષકુળનો નાશ કરનારા રઘુકુળમાં ઉત્તમ રામચંદ્ર મારાં બે સાથળની રક્ષા કરો. ૮

जानुनीसेतुकृत्पातु जंघेदशमुखांतकः ॥
पादौविभिषणःश्रीदः पातुरामोऽखिलंवपुः ॥ ९ ॥

સમુદ્રપર સેતુ બાંધનારા રામચંદ્ર મારા ગોઠણની રક્ષા કરજો. રાવણનો નાશ કરનારા રામચંદ્ર મારી જંઘાની રક્ષા કરજો. વિભીષણને સંપત્તિ આપનારા રામચંદ્ર પગની રક્ષા કરો, અને રામચંદ્રજી આખાં શરીરની રક્ષા કરો.

एतांरामबलोपेतां रक्षांयःसुकृतीपठेत् ॥
सचिरायुःसुखीपुत्री विजयीविनयीभवेत् ॥ १० ॥

સુકૃત કરનારો જે માણસ આ રામના બળવાળી રક્ષાનો પાઠ કરે તે લાંબા આયુષ્યવાળો થાય, સુખી થાય, પુત્ર પામે, જય મેળવે અને વિનયવાળો થાય. ૧૦

पातालभूतलव्योम चारिणश्छद्मचारिणः ॥
नद्रष्टुमपिशक्तास्ते रक्षितंरामनामभिः ॥ ११ ॥

શ્રી રામચંદ્રજીના નામથી જેને રક્ષા થઇ હોય તેને પાતાળમાં પૃથ્વી ઉપર અને આકાશમાં ફરનારા દૈત્યો જોવાને પણ સમર્થ થતા નથી. ૧૧

रामेतिरामभद्रेति रामचंद्रेतिवास्मरन् ॥
नरोनलिप्यतेपापै र्भुक्तिमुक्तिंचविंदति ॥ १२ ॥

રામ, રામભદ્ર, અથવા રામચંદ્રનું જે સ્મરણ કરે છે તે માણસ કોઇ દિવસ પાપથી ન લેવાતાં સુખ પામેછે અને મોક્ષને મેળવેછે. ૧૨

जगज्जैत्रैकमंत्रेण रामनाम्नाभिरक्षितं ॥
यःकंठेधारयेत्तस्य करस्थाःसर्वसिद्धयः ॥ १३ ॥

જગતને જીતનારા એક રામનામના મંત્રથી જેમાં રક્ષા કરવામાં આવીછે એવું આ સ્તોત્ર કોઇ પાઠ કરે તો તેને સર્વ સિદ્ધિઓ પાસે આવી રહેછે. ૧૩

वज्रपंजरनामेदं योरामकवचंस्मरेत् ॥
अव्याहताज्ञःसर्वत्र लभतेजयमंगलं ॥ १४ ॥

વજ્રપિંજર નામના આ રામકવચને જે સંભારે તે અખંડ જ્ઞાનવાળો થાયછે

અને સર્વ ઠેકાણે કીર્તિરૂપ કલ્યાણને મેળવેછે. ૧૪

आदिष्टवान्यथास्वप्ने रामरक्षामिमांहरः ॥
तथालिखितवान्प्रातः प्रबुद्धोबुधकौशिकः ॥ १५ ॥

શ્રી સદાશિવે જે પ્રમાણે આ રામરક્ષા વિશ્વામિત્ર ઋષિને સ્વપ્નામાં આવીને કહી તેજ પ્રમાણે તે બુદ્ધિવાન ઋષિએ સહવારમાં જાગીને લખી લીધીછે. ૧૫

आरामःकल्पवृक्षाणां विरामःसकलापदां ॥
अभिरामस्त्रिलोकानां रामःश्रीमान्सनःप्रभुः ॥ १६ ॥

સર્વકલ્પવૃક્ષોના આરામરૂપ, સઘળી વિપત્તિઓને દૂર કરનારા, અને ત્રિલોકીને આનંદ આપનારા શ્રીમાન્ રામચંદ્રજી અમારા પ્રભુ છે. ૧૬

तरुणौरूपसंपनौ सुकुमारौमहाबलौ ॥
पुंडरीकविशालाक्षौ चीरकृष्णाजिनांबरौ ॥ १७ ॥

જુવાન અવસ્થાવાળા, અતિરૂપાળા, સુકુમાર શરીરવાળા, મહા બળવાળા, કમળસરખાં વિશાળ નેત્રવાળા, જુના મૃગચર્મરૂપ વસ્ત્ર ધરનારા, (૧૭)

फलमूलाशनौदान्तौ तापसौब्रह्मचारिणौ ॥
पुत्रौदशरथस्यैतौ भ्रातरौरामलक्ष्मणौ ॥ १८ ॥

ફળમૂળ ભક્ષણ કરનારા. ઇંદ્રિયોને વશ રાખનારા. તપ કરનારા. બ્રહ્મચર્ય પાળનારા. અને દશરથના પુત્ર એવા આ શ્રી રામ અને લક્ષ્મણ, (૧૮)

शरण्यौसर्वसत्वानां श्रेष्ठौसर्वधनुष्मताम् ॥
रक्षःकुलनिहंतारौ त्रायेतांनोरघुत्तमौ ॥ १९ ॥

કે જે સર્વ પ્રાણીયોને શરણે જવા યોગ્ય છે. સર્વ ધનુર્ધારીઓમાં ઉત્તમ, અને રાક્ષસોના કુળનો નાશ કરનાર છે. તે બે રઘુવંશના ઉત્તમ પુરૂષ અમારી રક્ષા કરો. ૧૯

आत्तसज्जधनुषाविषुस्पृशा वक्षयाशुगनिषंगसंगिनौ ॥
रक्षणायममरामलक्ष्मणावग्रतःपथिसदैवगच्छतां ॥२०॥

સજ્જ કરેલું ધનુષ જેમણે ચઢાવ્યું છે એવા. બાણને સ્પર્શ કરનારા અને જેમાં બાણો ખુટે નહીં એવા ભાથાઓ જેને સંગે છે એવા શ્રી રામ લક્ષ્મણ મારૂં રક્ષણ કરવા માટે પૃથ્વી ઉપર સદૈવ આગળ ચાલજો. ૨૦

सन्नद्धःकवचीखड्गी चापबाणधरोयुवा ॥

गच्छन्मनोरथोस्माकं रामःपातुसलक्ष्मणः ॥ २१ ॥

સન્નદ્ધતાવાળા, કવચ પહેરેલા, ખડ્ગ ધારણ કરેલા, અને ધનુષબાણ ધરનારા યુવાન્ શ્રી રામચંદ્ર લક્ષ્મણજી સાથે રહી માર્ગે ચાલતાં અમારા મનોરથની રક્ષા કરો. (૨૧)

रामोदाशरथिःशूरो लक्ष्मणानुचरोबली ॥

काकुत्स्थःपुरुषःपूर्णः कौसलेयोरघूत्तमः ॥ २२ ॥

દશરથ રાજાના પુત્ર શૂરવીર, લક્ષ્માણ જેની સેવા કરે છે એવા, બળિયા, કકુત્સ્થકુળમાં જન્મેલા પુરૂષ, સર્વ કામનાથી ભરેલા, કૌસલ્યાના પુત્ર, રઘુકુળમાં ઉત્તમ, (૨૨)

वेदान्तवेद्योयज्ञेशः पुराणपुरुषोत्तमः ॥

जानकीवल्लभःश्रीमानप्रमेयपराक्रमः ॥ २३ ॥

इत्येतानिजपेन्नित्यं मद्भक्तःश्रद्धयान्वितः ॥

अश्वमेधायुतंपुण्यं लभतेनात्रसंशयः ॥ २४ ॥

વેદાંતથી જાણી શકાય એવા, યજ્ઞોના ઈશ્વર, પુરાણ પુરૂષમાં ઉત્તમ, જાનકીજીના પતિ, શોભાયમાન, જેનું પરાક્રમ જાણી ન શકાય એવા, એ પ્રમાણે એટલા નામ મારા ભક્તે શ્રદ્ધા રાખીને વાંચવાં અથવા પાઠે કરી લેવાં તો અશ્વમેધ યજ્ઞ કરવાના પુણ્યથી વધારે પુણ્યને પામેછે તેમાં કાંઇ સંદેહ નથી. ૨૪

रामंदुर्वादलश्यामं पद्माक्षंपीतवाससं ॥

स्तुवंतिनामभिर्दिव्यै र्नतेसंसारिणोनरः ॥ २५ ॥

દુર્વાના દલ જેવા શ્યામવર્ણવાળા, કમળના સરખાં નેત્રવાળા, અને પીળા વસ્ત્ર પહેરનારા શ્રી રામચંદ્રને જેઓ દિવ્ય નામોથી સ્તુતિ કરે છે તે પુરૂષો જન્મ મરણને પામતા નથી. ૨૫

रामंलक्ष्मणपूर्वजंरघुवरंसीतापतिंसुंदरं

काकुत्स्थंकरुणार्णवंगुणनिधिंविप्रप्रियंधार्मिकं ॥

राजेंद्रंसत्यसिंधुंदशरथतनयंश्यामलंशांतमूर्तिं

वंदेलोकाभिरामंरघुकुलतिलकंराघवंरावणारिं ॥ २६ ॥

શ્રી રામચંદ્રજી કે જે લક્ષ્મણજીના મોટા ભાઇ છે, રઘુકુળમાં ઉત્તમ છે, સીતાના પતિ છે, સુંદર છે, કકુત્સ્થકુળમાં ઉત્પન્ન થયા છે, કરૂણાના સમુદ્રરૂપ છે, ગુણના ભંડારરૂપ છે, બ્રાહ્મણો જેને પ્રિય છે એવા છે, ધર્મ કરનારા છે, રાજાઓના અધિપતિ છે, સાચી પ્રતિજ્ઞાવાળા છે, દશરથના પુત્ર છે, શ્યામ સ્વરૂપ છે, શાંત મૂર્તિવાળા છે, લોકોને આનંદ આપનારા છે, રઘુકુળને શોભાવનારા છે, અને રાવણના જે શત્રુ છે એવા રઘુકુળમાં જન્મેલા શ્રી રામચંદ્રને હું નમસ્કાર કરૂંછું. ૨૬

रामायरामभद्राय रामचंद्रायवेधसे ॥
रघुनाथायनाथाय सीतायाःपतयेनमः ॥ २७ ॥

રઘુકુળના નાથ અને સીતાના પતિ એવા શ્રી રામ કે જેના રામચંદ્ર અને રામભદ્ર એવાં નામ છે તથા જે વિધાતારૂપ છે, તેમને નમસ્કાર કરૂંછું. ૨૭

श्रीरामरामरघुनंदनराराम श्रीरामरामभरताग्रजरामराम ॥
श्रीरामरामरणकर्कशरामराम श्रीरामरामशरणंभवरामराम २८

હે રઘુકુળના વંશમાં થએલા! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે ભરથના મોટાભાઇ! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે રણસંગ્રામમાં

[illegible]! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે રામ! હે લક્ષ્મીને રમાડનારા! હે રામ! હેરામ! હેરામ! હે રામ! અમને શરણુ આપો. ૨૮

श्रीरामचंद्रचरणौमनसास्मरामि
श्रीरामचंद्रचरणौवचसागृणामि ॥
श्रीरामचंद्रचरणौशिरसानमामि
श्रीरामचंद्रचरणौशरणंप्रपद्ये ॥ २९ ॥

શ્રી રામચંદ્રજીના ચરણને મનવડે સંભારૂં છું, શ્રી રામચંદ્રના ચરણને વચનવડે ગાઉં છું; શ્રી રામચંદ્રના ચરણને મસ્તકવડે નમું છું; અને શ્રી રામચંદ્રજીના ચરણકમળને હું શરણ થાઉં છું. ૨૯

मातारामोमत्पितारामचंद्रःस्वामीरामोमत्सखारामचंद्रः ॥
सर्वस्वंमेरामचंद्रोदयालुर्नान्यंजानेनैवजानेनजाने ॥ ३० ॥

મારી માતા શ્રી રામચંદ્ર છે, મારા પિતા શ્રી રામચંદ્ર છે, મારા સ્વામી શ્રી રામચંદ્ર છે, મારા મિત્ર શ્રી રામચંદ્ર છે, અને મારૂં સર્વસ્વ દયાળુ શ્રી રામ-

ચંદ્ર છે. બીજા કોઇને હુ માતા, પિતા, સ્વામી, મિત્ર, અને સર્વસ્વ જાણતો નથી, સમજતો નથી, અને ઓળખતો પણ નથી. ૩૦

दक्षिणेलक्ष्मणोयस्य वामेतिजनकात्मजा ॥

पुरतोमारुतिर्यस्य तंवंदेरघुनंदनं ॥ ३१ ॥

જેની જમણી કોરે શ્રી લક્ષ્મણજી છે, જેની ડાબી કોરે શ્રી જનકનાં પુત્રી શ્રીસીતાજી છે, અને જેની આગળ ચાલનારા શ્રી હનુમાનજી છે તે શ્રી રઘુકુળના કુમાર શ્રી રામચંદ્રને હું નમસ્કાર કરૂં છું. ૩૧

लोकाभिरामंरणरंगधीरं राजीवनेत्रंरघुवंशनाथं ॥

कारुण्यरुपंकरुणाकरांतंश्रीरामचंद्रंशरणंप्रपद्ये ॥ ३२ ॥

લોકને આનંદ આપનારા, રણસંગ્રામમાં ધીરજ રાખનારા, કમળસરખાં નેત્રવાળા, રઘુવંશના નાથ, દયાની મૂર્તિરૂપ, અને કરૂણાથી ભરેલા શ્રી રામચંદ્રને હું શરણે જાઊં છું. ૩૨

मनोजवंमारुततुल्यवेगं जितेंद्रियंबुद्धिमतांवरिष्ठं ॥
वातात्मजंवानरयूथमुख्यंश्रीरामदूतंशरणंप्रपद्ये ॥३३॥

મનના જેવા વેગવાળા, વાયુના જેવી ગતિવાળા, ઇંદ્રિયોને જીતનારા, બુદ્ધિવાન પુરૂષોમાં વખાણવા યોગ્ય, વાયુના પુત્ર, અને વાનરાઓના યુથના મુખી, એવા શ્રી રામચંદ્રજીના દૂતને (શ્રી હનુમાનજીને) હું શરણે જાઊંછું. ૩૩

कूजंतंरामरामेति मधुरंमधुराक्षरं ॥
आरुह्यकविताशाखां वंदेवाल्मीकिकोकिलं ॥ ३४ ॥

કવિતારૂપી શાખા ઉપર બેસીને મીઠાશ ઉપજે એવી રીતે "શ્રી રામ શ્રી રામ" એવી રીતે મધુર અક્ષરથી ઉચ્ચાર કરતા, એવા વાલ્મીકિરૂપી કોકિલને હું નામસ્કાર કરૂંછું. ૩૪

आपदामपहर्तारं दातारंसर्वसंपदां ॥
लोकाभिराममंश्रीरामं भूयोभूयोनमाम्यहं ॥ ३५ ॥

આપત્તિઓનો નાશ કરનારા, સર્વ સંપત્તિઓને આપનારા અને લોકને આનંદ આપનારા શ્રી રામચંદ્રજીને વારંવાર હું નમસ્કાર કરૂંછું. ૩૫

भर्जनंभवबीजानां मार्जनंसुखसंपदां ॥
तर्जनंयमदूतानां रामरामेतिगर्जनं ॥ ३६ ॥

રામ નામનો ઉચ્ચાર કરવો તો સંસારના બીજને ભુંજી નાખનારો (જન્મ-મરણનાં કારણનો નાશ કરનારો,) સુખરૂપ સંપત્તિઓને શુદ્ધ કરનારો, અને યમના દૂતોને તરછોડી નાંખનારો છે. ૩૬

रामोराजमणिःसदाविजयतेरामंरमेशंभजे
रामेणाभिहतानिशाचरचमूरामायतस्मैनमः ॥
रामान्नास्तिपरायणंपरतरंरामस्यदासोस्म्यहं
रामेचित्तलयःसदाभवतुमेभोराममामुद्धर ॥ ३७ ॥

રાજાઓમાં મણી સરખા, શ્રી રામચંદ્ર નિરંતર જયને પામે છે. લક્ષ્મીના પતિ રામચંદ્રને હું ભજું છું જે રામચંદ્રજીએ રાક્ષસોની સેનાને હણી નાંખી તે શ્રી રામચંદ્રને હું નમસ્કાર કરૂં છું. શ્રી રામચંદ્રજીથી બીજું કોઇ શરણે જવા યોગ્ય નથી. હું શ્રી રામચંદ્રનો દાસ છું. શ્રી રામચંદ્રને વિષે સદૈવ મારા ચિત્તનો લય થજો. હે શ્રી રામચંદ્ર મારો ઉદ્ધાર કરો. ૩૭

रामरामेतिरामेति रमेरामेमनोरमे ॥
सहस्त्रनामतत्तुल्यं रामनामवरानने ॥ ३८ ॥

વારંવાર શ્રીરામનું નામ જપતો હું મનોહર રામચંદ્રને વિષે રમુંછું. હે પાર્વતી! એક રામ નામ અને બીજાં હજાર નામ એ બે બરાબર છે.

इतिश्रीबुधकौशिकविरचितंश्रीरामरक्षास्तोत्रंसंपूर्णम् ॥
श्रीसीतारामचंद्रार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभायभूयात् ॥

ઇતિ શ્રી બુધકૌશિક કરેલું રામરક્ષાસ્તોત્ર સંપૂર્ણ.

છપાવી પ્રગટ કરનાર શા. દલપતરામ ગોકુળદાસ જ્ઞાતે મોઢ દશા ગોગવા અમદાવાદી વાણીઆ અસલ રહેવાસી સુરતના હાલ મુંબઈ.

ફોર્ટ પ્રિંટીંગ પ્રેસ.

इति श्रीरामरक्षा समाप्ता.

શ્રી રામરક્ષા સમાપ્ત.